

ЗАКОН ЗА ПАРИЧНИТЕ ПРЕВОДИ, ЕЛЕКТРОННИТЕ ПЛАТЕЖНИ ИНСТРУМЕНТИ И ПЛАТЕЖНИТЕ СИСТЕМИ

В сила от 09.10.2005 г.

Обн. ДВ. бр.31 от 8 Април 2005г., изм. ДВ. бр.99 от 9 Декември 2005г., изм. ДВ. бр.30 от 11 Април 2006г., изм. ДВ. бр.59 от 21 Юли 2006г., изм. ДВ. бр.16 от 15 Февруари 2008г.

Глава първа. ПРЕДМЕТ НА РЕГУЛИРАНЕ

Обхват на закона

Чл. 1. Този закон урежда:

1. извършването на местни преводи;
2. извършването на презгранични преводи;
3. издаването и използването на електронни платежни инструменти;
4. създаването и функционирането на платежни системи;
5. платежния надзор;
6. реда за извънсъдебно разрешаване на спорове във връзка с извършването на преводи или издаването и използването на електронни платежни инструменти.

Глава втора. ПАРИЧНИ ПРЕВОДИ

Раздел I. Общи положения

Паричен превод

Чл. 2. (1) (Доп. - ДВ, бр. 16 от 2008 г.) Паричен превод, наричан по-нататък "превод", е прехвърляне на парични средства в полза на получател въз основа на преводно нареждане, подадено от наредител и прието от изпълняваща институция. Паричният превод може да е безналичен или наличен.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 16 от 2008 г.) Безналичен превод е паричен превод, извършен чрез задължаване на банкова сметка на наредителя и/или заверяване на банкова сметка на получателя. Безналични преводи извършват само банки.

(3) (Нова - ДВ, бр. 16 от 2008 г.) Наличен паричен превод е превод, при който изпълняваща институция получава средства от наредителя с единствена цел предоставяне на съответната сума на получателя или на друга изпълняваща институция, действаща от името на получателя, и/или когато тези средства са предоставени на разположение на получателя.

(4) (Нова - ДВ, бр. 16 от 2008 г.) Дружества, които не са банки, могат да извършват налични парични преводи след получаване на лиценз от Българската народна банка (БНБ).

(5) (Нова - ДВ, бр. 16 от 2008 г.) Изпълняваща институция за парични преводи може да бъде БНБ или банка, а за налични парични преводи - и дружества по ал. 4.

(6) (Предишна ал. 3 - ДВ, бр. 16 от 2008 г.) Изпълняващата институция не контролира предмета и законосъобразността на сделката, въз основа на която се извършва превод, освен ако с нормативен акт е предвидено друго.

(7) (Предишна ал. 4 - ДВ, бр. 16 от 2008 г.) Този закон не се прилага по отношение на пътнически чекове, чекове, менителници, акредитиви, както и пощенски парични преводи на територията на Република България, уредени с отделен закон.

Преводно нареждане

Чл. 3. (1) Преводно нареждане е разпореждане в писмена или в електронна форма от наредителя към изпълняваща институция да извърши превод. Преводното нареждане може да е за кредитен превод или за директен дебит.

(2) Кредитен превод (директен превод) е превод въз основа на преводно нареждане, подадено от наредителя, чрез което:

1. изпълняващата институция на наредителя задължава сметката на наредителя, а изпълняващата институция на получателя заверява сметката на получателя или изплаща на получателя пари в наличност, или

2. наредителят депозира пари в наличност при изпълняващата институция на наредителя, а изпълняващата институция на получателя заверява със сумата сметката на получателя или изплаща на получателя пари в наличност.

(3) Директен дебит (незабавно инкасо) е превод въз основа на преводно нареждане, подадено от наредителя, който едновременно е и получател, за задължаване сметката на трето лице, което предварително се е съгласило писмено със задължаването пред своята изпълняваща институция.

(4) Преводното нареждане се съхранява 5 години от датата на подаването му.

Страни по превода

Чл. 4. (1) Наредител е лицето, което нарежда на изпълняваща институция извършването на превод.

(2) Получател е лицето, което получава преведаната сума.

(3) Наредителят и получателят могат да бъдат едно и също лице.

(4) Клиент е наредител или получател по превод.

(5) (Отм. - ДВ, бр. 16 от 2008 г.)

(6) Изпълняващата институция на наредителя и изпълняващата институция на получателя могат да бъдат едно и също лице.

(7) Посредническа институция при местен превод е БНБ или системен оператор по смисъла на този закон, който посредничи при преводи в Република България.

(8) Посредническа институция при презграничен превод е търговска банка, клон на чуждестранна банка или друго лице, което участва в извършването му, но не обслужва нито наредителя, нито получателя.

(9) (Нова - ДВ, бр. 16 от 2008 г.) При извършване на парични преводи изпълняващата институция на наредителя, изпълняващата институция на получателя и посредническата институция спазват изискванията на Регламент (ЕО) № 1781/2006 на Европейския парламент и на Съвета относно информацията за платеца, придружаваща парични преводи.

Работен ден

Чл. 5. (1) Работен ден е ден, в който всяка от участващите в извършването на превод институции осъществява своята дейност.

(2) Работно време е предварително определен интервал от време в рамките на работен ден, през който се приемат преводни нареждания за изпълнение през същия работен ден.

Раздел II. Извършване на местни преводи

Местен превод

Чл. 6. (1) Местен превод е превод, извършен в Република България в национална валута между изпълняващата институция на наредителя и изпълняващата институция на получателя, ако не представлява презграничен превод по смисъла на чл. 15.

(2) Местен превод по ал. 1 между две изпълняващи институции се извършва чрез посредническа институция по чл. 4, ал. 7 в платежна система, функционираща по реда на този закон.

Условия за извършване на местен превод

Чл. 7. (1) Условията за извършване на местен превод са:

1. представяне на надлежно съставено преводно нареждане;
2. представяне на други изисквани от нормативен акт или договорени с изпълняващата институция документи, и
3. финансово покритие на превежданата сума и разноските, свързани с извършването на превод.

(2) Изпълняващата институция задължава водена от нея сметка, без клиентът да е подавал преводно нареждане, само в следните случаи:

1. при извършване на принудително изпълнение по ред, установен със закон;
2. при коригиране на грешки по чл. 13, ал. 1;
3. въз основа на предварително сключено споразумение с наредителя - за заплащане цената на предоставени от изпълняващата институция услуги, на изискуемата лихва върху задължение на клиента към изпълняващата институция, както и в други случаи, договорени писмено между изпълняващата институция и клиента.

(3) Формата и съдържанието на преводното нареждане за местен превод, на всички други платежни документи, както и структурата на номерата на сметките се уреждат с наредба на БНБ.

(4) Изпълняващата институция не е длъжна да приема преводно нареждане, което не отговаря на изискванията по ал. 1 и 3. В този случай тя незабавно го връща на наредителя.

(5) Идентификационният код на участващите в местен превод изпълняващи и посреднически институции се определя от БНБ и се вписва в публичен регистър.

Информационни задължения на изпълняващата институция

Чл. 8. (1) Изпълняващата институция безвъзмездно предоставя в своите помещения на разположение на интересувашите се лица достъпна информация в писмена форма относно общите условия и реда за извършване на местни преводи.

(2) След извършването на местен превод изпълняващата институция писмено или в електронна форма информира своя клиент относно извършването на превода, освен ако е уговорено друго. Начинът и периодичността за предоставяне на информацията се договарят между изпълняващата институция и клиента.

(3) Минималното съдържание на информацията по ал. 1 и 2 се определя с наредба на БНБ.

Срокове за извършване на местни преводи

Чл. 9. (1) Изпълняващата институция на наредителя задължава с

превежданата сума сметката на наредителя на датата, обозначена в преводното нареждане, ако са спазени условията по чл. 7.

(2) Ако в нареждането не е посочена дата за изпълнение, изпълняващата институция на наредителя задължава сметката на наредителя в същия работен ден, когато е подадено преводното нареждане, ако са спазени условията по чл. 7.

(3) Изпълняващата институция на наредителя е длъжна:

1. при превод в една и съща изпълняваща институция - да завери със сумата на превода сметката на получателя в деня, когато е задължена сметката на наредителя;

2. при превод между две изпълняващи институции в платежната система за сетълмент в реално време - да подаде нареждане до посредническата институция, така че сметката на изпълняващата институция на получателя да бъде заверена в деня, в който сметката на наредителя е задължена с превежданата сума, или в деня на депозирането в наличност на превежданата сума;

3. при превод между две изпълняващи институции извън случаите по т. 2 - да подаде нареждане до посредническата институция, така че сметката на изпълняващата институция на получателя да бъде заверена с превежданата сума в същия работен ден, когато сметката на наредителя е била задължена, или в деня на депозирането в наличност на превежданата сума, а ако нареждането е подадено след края на работното време по чл. 5, ал. 2 - най-късно на следващия работен ден.

(4) Изпълняващата институция посочва в своите общи условия работното време, през което се приемат преводни нареждания за изпълнение през същия работен ден, както и се извършват тегления на пари в брой.

(5) Изпълняващата институция на получателя заверява с превежданата сума неговата сметка или му я предоставя на разположение за изплащане в същия работен ден, когато със сумата на превода е била заверена сметката на изпълняващата институция на получателя.

(6) Ако изпълняващата институция на получателя не е в състояние да идентифицира получателя по получен превод, най-късно до края на следващия работен ден тя връща преведената сума на изпълняващата институция на наредителя, която заверява с тази сума сметката на наредителя или му я изплаща обратно в случай на депозиране в наличност. Изпълняващата институция на наредителя е длъжна своевременно да го информира за връщането на превежданата сума.

Лихва за забава

Чл. 10. (1) Ако изпълняващата институция на наредителя не спазва сроковете по чл. 9, тя заплаща на наредителя законна лихва за забава, включително и ако неспазването на срока е причинено от посредническа институция.

(2) Ако изпълняващата институция на получателя не спазва срока по чл. 9, ал. 5, тя заплаща на получателя законна лихва за забава.

(3) Ако неспазването на сроковете по чл. 9, ал. 3, т. 2 и 3 е причинено от посредническа институция, тя е длъжна да заплати на изпълняващата институция на наредителя законната лихва за забава в същия размер, на който възлиза задължението за законна лихва за забава на изпълняващата институция по ал. 1.

(4) Ако забавянето е било причинено от клиент, той няма право на лихва за забава.

Забрана за намаление в размера на местен превод

Чл. 11. Изпълняващата институция на наредителя, посредническата институция и изпълняващата институция на получателя са длъжни да извършват превода в неговия пълен размер, освен ако наредителят изрично е посочил, че

разноските трябва да бъдат изцяло или частично за сметка на получателя.

Задължения в случай на неизвършен местен превод

Чл. 12. (1) По всяко време след изтичане на срока по чл. 9, ал. 3, но преди средствата по превода да постъпят по сметката на изпълняващата институция на получателя, наредителят може писмено да отмени превода и да поиска незабавно сумата, посочена в ал. 2.

(2) Сумата по ал. 1 включва:

1. сумата на средствата по превода;
2. сумата от всички разноски, платени от наредителя във връзка с превода;
3. изчислена по реда на чл. 10 лихва за забава върху сумата по т. 1.

(3) Законната лихва за забава се дължи от датата, посочена в преводното нареждане, съответно от датата по чл. 9, ал. 2 или от датата на депозиране в наличност на превежданата сума при изпълняващата институция на наредителя, до датата на възстановяване на сумата на неизвършения превод в полза на наредителя или до датата на заверяване на сметката на изпълняващата институция на получателя с превежданата сума съгласно ал. 2, т. 1.

(4) Посредническа институция, която стане причина за неизвършване на превода, е длъжна за своя сметка да възстанови сумата на превода, включително законната лихва за забава и таксата за извършване на превода, в полза на изпълняващата институция на наредителя на същия или на следващия работен ден, считано от датата, на която е установен неизвършеният превод. Когато сметката на изпълняващата институция на наредителя не е била задължена със сумата на средствата по превода, задължението на посредническата институция за възстановяване обхваща само законната лихва за забава и сумата от разноските за извършване на превода, а сумата на средствата по превода се възстановява от изпълняващата институция на наредителя.

(5) Алинея 1 не се прилага, ако неизвършването на превода е било причинено от грешка или пропуск в даденото от наредителя преводно нареждане. Изпълняващите и посредническите институции са длъжни да положат всички необходими усилия за откриване на превежданата сума и връщането ѝ на изпълняващата институция на наредителя. В този случай изпълняващите и посредническите институции възстановяват превежданата сума след приспадане на разноските, понесени за възстановяването. Не подлежат на изплащане лихва за забава и разноски за извършване на превода, заплатени при неговото изпълнение.

(6) Освен на сумите по ал. 2 наредителят, получателят или изпълняващата институция имат право и на обезщетение за вреди до пълния им размер.

Коригиране на грешки

Чл. 13. (1) Коригиране на грешки, наричано по-нататък "коригиране", се извършва в случай, когато грешка при превода и/или записванията по сметката е причинена от изпълняваща институция. Коригиране се извършва по искане на изпълняващата институция, която е причинила грешката, чрез коригиращо записване и/или превод.

(2) Изпълняващата институция извършва коригиращо записване и/или превод на същия или на следващия работен ден, на който тя е открила грешката или е била уведомена за нея. Коригирането се извършва безплатно за клиента.

(3) Ако по сметката на клиента няма достатъчно средства, коригирането се извършва за сметка на изпълняващата институция, причинила грешката. Отношенията между изпълняващата институция, за чиято сметка е коригирана грешката, и клиента се уреждат по общия ред.

(4) Правото на клиента да иска от изпълняващата институция коригиране на

грешка се погасява в срок три години от извършване на грешката.

(5) Изпълняващата институция, която е причинила грешката, обезщетява клиента със законната лихва върху средствата за периода до извършване на коригирането.

(6) Обменът на информация между изпълняващите институции и между тях и техните клиенти във връзка с коригиране на грешки се урежда с наредба на БНБ.

(7) Задължението за опазване на банковата тайна и за защита на личните данни не се прилага при предоставяне на информация, необходима за коригиране на грешки.

(8) Коригиране не се извършва, ако грешката в преводното нареждане е била причинена от клиента.

Освобождение от отговорност

Чл. 14. (1) Институция, която участва в осъществяването на превод, не отговаря за неизвършване или забавяне на превода, ако:

1. бездействието на институцията или предприетите от нея действия са с оглед спазване или избягване на нарушение на нормативни изисквания, наложени за предотвратяване изпирането на пари или финансирането на тероризма, или

2. институцията докаже, че неизвършването или забавянето на превода е причинено от непреодолима сила.

(2) Нарушаването на срока по чл. 9, ал. 3 по причини, за които отговаря посредническата институция, не освобождава от отговорност изпълняващата институция.

Раздел III.

Извършване на презгранични преводи

Презграничен превод

Чл. 15. (1) Презграничен превод е превод на суми в национална или в чуждестранна валута по нареждане на клиент на една изпълняваща институция в полза на клиент на друга изпълняваща институция, при което двете институции се намират в различни държави.

(2) За презграничен превод се смята и превод в чуждестранна валута между изпълняващата институция на наредителя и изпълняващата институция на получателя на територията на страната.

(3) Начална дата на презграничен превод е датата, на която в изпълняващата институция на наредителя е постъпила цялата изисквана от нея информация за извършване на презграничен превод и наредителят е осигурил достатъчно финансово покритие за изпълнението му, включително за дължимите от него такси и комисиони. Когато в преводното нареждане е посочена дата, по-късна от тази, на която са изпълнени посочените условия, за начална дата се смята датата, посочена в преводното нареждане.

(4) Всички изисквания и срокове в този раздел, приложими към задължаване и заверяване на сметки с оглед извършването на презгранични преводи, се прилагат съответно при внасянето на суми в наличност от наредителя при неговата изпълняваща институция и при изплащането на суми в наличност на получателя от неговата изпълняваща институция.

(5) Формата и съдържанието на преводното нареждане за презграничен превод се определят с наредба на БНБ.

Информационни задължения на изпълняващата институция

Чл. 16. (1) Всяка изпълняваща институция безвъзмездно предоставя в своите помещения на разположение на интересуващите се лица достъпна информация в писмена форма, както и в електронен вид относно общите условия и реда, при които тя извършва презгранични преводи.

(2) При извършване на презграничен превод всяка изпълняваща институция безвъзмездно предоставя на съответния клиент достъпна информация за превода в писмена форма.

(3) Минималното съдържание на информацията по ал. 1 и 2 се определя с наредба на БНБ.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.06.2006 г.) Когато клиентът няма качеството на потребител по смисъла на Закона за защита на потребителите, изпълняващите институции могат да се споразумеят с него информацията по ал. 2 да му бъде предоставяна в съкратен вид и в определена периодичност.

(5) Информацията по ал. 2 може да бъде предоставяна по начин, договорен между изпълняващата институция и клиента, включително и в електронна форма.

Прилагане на изискванията за информация

Чл. 17. (1) Изпълняващата институция е длъжна да предоставя конкретна информация за превод с указани от клиента параметри, както и да извърши превода в съответствие с предоставената от него информация.

(2) Информацията по ал. 1 съдържа:

1. необходимото време за извършване на презграничния превод до заверяване сметката на получателя;

2. дължимите такси и комисиони, с изключение на тези, свързани с приложения обменен курс.

(3) Ако изпълняващата институция не желае да извърши превода, тя може да откаже информацията по ал. 1.

Срокове за изпълняващата институция на наредителя

Чл. 18. (1) Ако не е договорено друго, изпълняващата институция на наредителя е длъжна да:

1. задължи сметката на наредителя и да извърши дължимите от нея действия по превода не по-късно от първия работен ден, следващ началната дата;

2. (*) осигури заверяване сметката на изпълняващата институция на получателя в срок, не по-дълъг от 5 работни дни, считано от началната дата.

(2) (*) В случай че сметката на изпълняващата институция на получателя е заверена след изтичане на срока по ал. 1, т. 2, изпълняващата институция на наредителя му дължи обезщетение за периода на забава в размер законната лихва върху цялата сума на превода.

(3) (*) Обезщетение по ал. 2 не се дължи, ако изпълняващата институция на наредителя докаже, че неизпълнението на задължението ѝ по ал. 1 е причинено от наредителя.

Срокове за посредническата институция

Чл. 19. (1) Ако не е договорено друго, всяка посредническа институция е длъжна да завери сметката на институцията, от която е получила преводно нареждане, и да насочи превода към изпълняващата институция на получателя или следваща посредническа институция в срок, не по-късно от първия работен ден, следващ деня на получаване на превода.

(2) При неспазване на срока по ал. 1 посредническата институция дължи на

институцията, наредила превода, обезщетение за периода на забава в размер законната лихва върху сумата на превода.

(3) (*) Ако забавянето на посредническата институция е довело до неспазване на срока по чл. 18, ал. 1, т. 2 и изпълняващата институция на наредителя е изплатила обезщетение по чл. 18, ал. 2, посредническата институция е длъжна да възстанови на изпълняващата институция на наредителя изплатеното обезщетение.

(4) Посредническата институция не носи отговорност, ако забавянето е причинено от грешка или пропуск в получените от нея указания.

Срокове за изпълняващата институция на получателя

Чл. 20. (1) Ако не е договорено друго, изпълняващата институция на получателя е длъжна да завери сметката на получателя най-късно през първия работен ден, следващ датата на постъпване на сумата на превода по нейната сметка.

(2) В случай че сметката на получателя е заверена след изтичане на срока по ал. 1, за периода на забава изпълняващата институция на получателя му дължи обезщетение в размер на законната лихва върху цялата сума на превода за периода на забава.

(3) Обезщетение по ал. 2 не се дължи, ако изпълняващата институция на получателя докаже, че неизпълнението на задължението ѝ по ал. 1 е по вина на наредителя или на получателя.

Задължения за извършване на превод

Чл. 21. (1) Изпълняващата институция на наредителя, всяка една посредническа институция и изпълняващата институция на получателя са длъжни да извършат в пълен размер всеки приет за извършване превод, освен ако наредителят изрично не е посочил, че разноските трябва да бъдат изцяло или частично за сметка на получателя. Получателят трябва да бъде информиран за това от своята изпълняваща институция.

(2) Изпълняващата институция на получателя не може при заверяване на сметката му да намалява размера на превода с такси и комисиони, дължими за обслужване на сметката на получателя.

(3) Когато изпълняващата институция на наредителя или посредническа институция е намалила размера на превода в нарушение на ал. 1, изпълняващата институция на наредителя е длъжна по негово искане за своя сметка да преведе на получателя разликата до пълния размер на превода, освен ако наредителят не поиска тази разлика да бъде преведена на него.

(4) Когато посредническа институция е намалила сумата на превода в нарушение на ал. 1, тя е длъжна за своя сметка да възстанови разликата до пълния размер на превода по сметката на изпълняващата институция на наредителя или по искане на изпълняващата институция на наредителя да я преведе на получателя.

(5) Когато изпълняващата институция на получателя е намалила сумата на превода в нарушение на ал. 1 и 2, тя е длъжна за своя сметка да завери сметката на получателя с разликата до пълния размер на превода.

Задължения на институцията на наредителя при неизвършени презгранични преводи

Чл. 22. (*) (1) По всяко време след изтичане на срока по чл. 18, ал. 1, т. 2, но преди средствата по превода да постъпят по сметката на институцията на получателя, наредителят може да поиска възстановяване на сумата по ал. 2. При наличие на такова искане институцията на наредителя е длъжна в срок 14 работни дни, считано от деня, следващ датата на предявеното искане, да преведе по сметката

му средствата, освен ако междувременно те не са постъпили по сметката на институцията на получателя.

(2) Сумата за възстановяване по ал. 1 включва:

1. действително наредената за превод сума, но не повече от 12 500 евро или тяхната равностойност в друга чуждестранна или в национална валута;

2. сумата от всички разноски, такси и комисиони, платени от наредителя във връзка с превода;

3. законната лихва върху действително наредената за превод сума за периода от началната дата до датата на възстановяване на сумата по сметката на наредителя.

(3) Институцията на наредителя не е длъжна да изпълни искането по ал. 1, ако неизвършването на превода е причинено от грешка или пропуск в дадените от наредителя указания или от неизпълнение на дължимите действия по превода от изрично избрана от наредителя посредническа институция.

(4) В случаите по ал. 3 изпълняващата институция на наредителя е длъжна да положи всички необходими усилия за проследяване и възстановяване на средствата по превода. При възстановяване на сумата институцията на наредителя заверява сумата на превода по неговата сметка след приспадане на разноските, понесени от нея при възстановяването, за които наредителят трябва да бъде подробно информиран. В тези случаи институцията на наредителя не е длъжна да завери сметката му със сумите по ал. 2, т. 2 и 3.

(5) Институцията на наредителя не отговаря, ако неизпълнението на превода е причинено от посредническа институция, изрично посочена от институцията на получателя или от друга, избрана от нея, посредническа институция.

(6) Сумите по ал. 2, платени от институцията на наредителя, се вземат предвид при окончателното уреждане на задълженията на институцията към наредителя по превода, ако сумата на превода не постъпи по сметката на институцията на получателя.

Задължения на посредническата институция при неизвършени презгранични преводи

Чл. 23. (*) (1) Всяка посредническа институция, получила нареждане за превод, при неизвършване на превода е длъжна:

1. по искане на институцията, възложила ѝ изпълнението на превода, за своя сметка да възстанови цялата сума на превода, свързаните с него разноски и законната лихва върху сумата на превода;

2. когато неизвършването се дължи на грешки или пропуски в получените нареждания - да положи необходимите усилия за възстановяване на сумата на превода на лицето, възложило ѝ изпълнението; в тези случаи при възстановяването посредническата институция приспада от сумата разноските, понесени от нея, за което информира подробно институцията, възложила извършването на превода.

(2) Сумите, платени от посредническата институция по ал. 1, т. 1, се вземат предвид при окончателното уреждане на задълженията ѝ към лицето, което я е избрало за посредническа институция по превода, ако сумата на превода не постъпи по сметката на институцията на получателя.

Задължения на институцията на получателя при неизвършени презгранични преводи

Чл. 24. (*) Институцията на получателя е длъжна да завери сметката на получателя с действително наредената за превод сума, но не повече от 12 500 евро, съответно тяхната равностойност в друга чуждестранна или в национална валута, ако:

1. неизвършването на превода е причинено от посредническа институция, изрично посочена от институцията на получателя, или

2. неизвършването на превода е причинено от друга посредническа институция, избрана от посредническата институция, посочена от институцията на получателя.

Преводи между Република България и държави - членки на Европейското икономическо пространство

Чл. 25. (1) Разпоредбите на чл. 18, ал. 1, т. 2, ал. 2 и 3, чл. 19, ал. 3 и чл. 22 - 24 се прилагат само за преводи между Република България и държави - членки на Европейското икономическо пространство, в размер до 50 000 евро или тяхната равностойност в друга валута на държава - членка от Европейското икономическо пространство, или в национална валута.

(2) Европейското икономическо пространство е икономическа общност, която включва държавите - членки на Европейския съюз, Исландия, Лихтенщайн и Норвегия.

(3) (Нова - ДВ, бр. 59 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) При извършване на презгранични преводи в евро в размер до 50 000 евро между Република България и друга държава - членка на Европейското икономическо пространство, всяка изпълняваща институция прилага същите такси и комисиони, които се прилагат от нея при идентични преводи в евро, извършени в Република България.

Освобождаване от отговорност при неизвършване на превод

Чл. 26. Институция, която участва в извършването на презграничен превод, не отговаря в случаите по чл. 14.

Раздел IV.

Извършване на дейност по налични парични преводи. Лиценз за извършване на дейност по налични парични преводи (Нов - ДВ, бр. 16 от 2008 г.)

Чл. 26а. (Нов - ДВ, бр. 16 от 2008 г.) (1) Дружество, което желае да получи лиценз за извършване на налични парични преводи, подава до БНБ писмено заявление.

(2) Минимално необходимият внесен капитал за дружеството за налични парични преводи трябва да е в размер не по-малък от 50 000 лв.

(3) Дружество за налични парични преводи трябва да е регистрирано като акционерно дружество или дружество с ограничена отговорност или да е в процес на учредяване като такова дружество към момента на подаване на заявлението за лиценз.

(4) Дружество, лицензирано да извършва дейност по налични парични преводи, може да осъществява тази дейност пряко или чрез агент.

(5) Агент е търговец, който извършва налични парични преводи от името на лицензирано от БНБ дружество. Дружество за налични парични преводи носи изцяло отговорност за дейността на своите агенти.

(6) След подадено заявление от дружеството за налични парични преводи БНБ вписва в регистър неговите агенти и клонове. Агентите и клоновете не могат да започнат дейност преди регистрирането им.

(7) Българската народна банка не регистрира, съответно заличава от регистъра агенти и клонове на дружества за налични парични преводи, ако прецени,

че лицата, които ги управляват и представляват, не притежават необходимата квалификация, професионален опит или надеждност.

(8) Дружество, лицензирано да извършва дейност по налични парични преводи, уведомява БНБ при преустановяване извършването на налични парични преводи от негов агент или клон в срок най-малко 7 дни преди датата на преустановяване на дейността.

(9) Алинеи 4 - 8 се прилагат съответно и за агенти на банки, извършващи налични парични преводи.

(10) Документите, необходими за издаване лиценз на заявителя, както и за вписване и заличаване от регистъра по ал. 6 на неговите агенти или клонове, се определят с наредба на БНБ.

Издаване на лиценз

Чл. 26б. (Нов - ДВ, бр. 16 от 2008 г.) (1) В срок до три месеца от получаване на заявлението и всички необходими документи БНБ издава лиценз за извършване на дейност по налични парични преводи, ако са изпълнени едновременно следните условия:

1. уставът или учредителният договор съответстват на закона и не съдържат разпоредби, които застрашават дейността на заявителя;

2. необходимият капитал е внесен;

3. вноските до минимално изискуемия капитал са само парични, не са направени със заемни средства и произходът на средствата, с които са направени вноските, е ясен и законен;

4. предметът на дейност на дружеството включва извършването на налични парични преводи;

5. управленската и организационната структура на заявителя са ясно определени, съдържат добре дефинирани, прозрачни и адекватни нива на отговорност, които позволяват навременното и точно идентифициране и отчитане, текущо наблюдение, управление и контрол на рисковете от дейността, на които може да бъде изложен заявителят;

6. системите за вътрешен контрол, административните и счетоводните процедури, системите за управление на риска, както и вътрешните правила за мерките срещу изпирането на пари, са адекватни и пропорционални на характера и обема на дейността, която ще извършва заявителят;

7. съдружниците, съответно акционерите, притежаващи пряко или косвено квалифицирано дялово участие по смисъла на § 1, ал. 1, т. 6 от допълнителните разпоредби на Закона за кредитните институции, са надеждни и финансово стабилни за целите на осъществяваната от дружеството дейност;

8. лицата, на които е възложено управлението и представителството на заявителя, притежават необходимата квалификация и професионален опит във финансовия сектор;

9. не е установено наличието на тесни връзки по смисъла на § 1, ал. 1, т. 10 от допълнителните разпоредби на Закона за кредитните институции между заявителя и други лица, което може да възпрепятства ефективното упражняване на надзор върху дейността.

(2) Българската народна банка преценява спазването на изискванията по ал. 1, т. 1 и т. 5 - 9.

(3) Дружество, лицензирано да извършва дейност по налични парични преводи, е длъжно да отговаря на условията на ал. 1 през целия период на действие на лиценза.

Отказ за издаване на лиценз

Чл. 26в. (Нов - ДВ, бр. 16 от 2008 г.) (1) Българската народна банка отказва в срока по чл. 26б, ал. 1 издаването на лиценз за извършване на дейност по налични парични преводи, когато установи, че:

1. някое от условията по чл. 26б, ал. 1 не е налице;
2. заявителят не е предоставил в определените срокове всички необходими документи или представените документи съдържат непълна, противоречива или недостоверна информация.

(2) Отказът за издаване на лиценз се мотивира.

(3) В случаите на отказ заявителят може да направи ново искане за издаване на лиценз не по-рано от 6 месеца от влизането в сила на отказа.

Изисквания към дейността

Чл. 26г. (Нов - ДВ, бр. 16 от 2008 г.) (1) Дружество, лицензирано да извършва дейност по налични парични преводи, не може да извършва дейност по публично привличане на влогове или други възстановими средства по смисъла на Закона за кредитните институции.

(2) Дружеството по ал. 1 е длъжно да предостави на получателя средствата по наличните парични преводи в деня на получаване на средствата от наредителя, като чл. 18 - 20 не се прилагат.

(3) Дружеството по ал. 1 е длъжно да разполага по всяко време със собствени средства в размер и съотношения, определени с наредба на БНБ.

(4) Когато дружеството по ал. 1 извършва и друга търговска дейност, то е длъжно да отдели средствата, получени от клиенти за извършване на налични парични преводи, от останалите си средства.

(5) Дружеството по ал. 1 не отговаря пред кредиторите си с паричните средства на своите клиенти, получени за извършване на налични парични преводи.

(6) Дружеството по ал. 1 и неговите агенти и клонове са длъжни да:

1. водят регистър на извършените или получените налични парични преводи, който позволява ясно идентифициране на наредителя и получателя;

2. вписват нарежданията по реда на постъпването им;

3. вписват в регистъра извършените преводи на средства не по-късно от края на работния ден на извършването им.

Задължения за предоставяне на информация

Чл. 26д. (Нов - ДВ, бр. 16 от 2008 г.) (1) Дружество, лицензирано да извършва дейност по налични парични преводи, е длъжно да представи в БНБ:

1. приетите общи условия и вътрешни процедури за извършване на дейността по налични парични преводи;

2. годишните финансови отчети, заверени от специализирано одиторско предприятие, което е регистриран одитор съгласно Закона за независимия финансов одит, както и междинните финансови отчети, изготвени съгласно изискванията на Закона за счетоводството и приложимите счетоводни стандарти;

3. информация за обема на преведените/получените парични средства при условия и по ред, определени с наредба на БНБ;

4. копие от утвърдените вътрешни правила по Закона за мерките срещу изпирането на пари и Закона за мерките срещу финансирането на тероризма;

5. друга информация и документи, определени от БНБ.

(2) Дружеството по ал. 1 е длъжно да уведомява писмено БНБ за всички нововъзникнали факти и обстоятелства, включително за изменения или допълнения в документите, които са послужили като основание за издаване на лиценза, в 7-дневен срок от възникването на съответния факт или обстоятелство.

(3) Условията и редът за предоставяне на информацията и документите по

ал. 1 и 2 се определят с наредба на БНБ.

Отнемане на лиценз

Чл. 26е. (Нов - ДВ, бр. 16 от 2008 г.) (1) Българската народна банка може да отнеме издадения лиценз, ако установи, че:

1. лицензът е издаден въз основа на невярна информация;
2. лицензираното дружество престане да отговаря на условията, при които е издаден лицензът;
3. лицензираното дружество не е започнало извършването на разрешената му дейност в срок 6 месеца от издаването на лиценза;
4. лицензираното дружество е преустановило извършването на дейност за повече от 6 месеца;
5. лицензираното дружество наруши изискване към дейността му по този раздел;
6. е получено предложение от министъра на финансите за отнемане на лиценз по чл. 19, ал. 2 от Закона за мерките срещу изпирането на пари;
7. агенти или клонове на лицензираното дружество не отговарят на изискванията на чл. 26а, ал. 7.

(2) При отнемане на лиценз чл. 26 и 34 от Административнопроцесуалния кодекс не се прилагат.

Преустановяване действието на лиценз

Чл. 26ж. (Нов - ДВ, бр. 16 от 2008 г.) (1) Освен при отнемането му действието на лиценз се преустановява при:

1. прекратяване или обявяване в несъстоятелност на дружеството, лицензирано да извършва дейност по налични парични преводи;
2. заличаване извършването на налични парични преводи от предмета на дейност на дружеството.

(2) В случаите по ал. 1 действието на лиценз се преустановява от момента на вписване в търговския регистър на обстоятелствата по ал. 1, т. 1 или 2, за което дружеството уведомява БНБ в деня на вписването.

Надзор върху дейността

Чл. 26з. (Нов - ДВ, бр. 16 от 2008 г.) (1) Българската народна банка има право да:

1. извършва проверки на място в дружествата, лицензирани да извършват дейност по налични парични преводи, включително на дейността им, осъществявана чрез клон или агент;
2. изисква предоставянето на всички необходими счетоводни и други документи, както и информация за дейността на лицензираните дружества.

(2) Българската народна банка има правомощията по ал. 1 и спрямо лица, за които може да се направи обосновано предположение, че осъществяват дейност по налични парични преводи без лиценз.

Глава трета.

ЕЛЕКТРОННИ ПЛАТЕЖНИ ИНСТРУМЕНТИ

Електронни платежни инструменти и електронни пари

Чл. 27. (1) Електронните платежни инструменти са платежни инструменти,

позволяващи достъп до електронно регистрирани или съхранени пари и даващи възможност да се извършват депозити, преводи, теглене на пари в брой, зареждане и отнемане на парична стойност и/или други операции посредством електронни или други технически способности.

(2) Електронни платежни инструменти по смисъла на този закон, наричани по-нататък "ЕПИ", са:

1. платежни инструменти за отдалечен достъп;
2. инструменти за електронни пари.

(3) Платежен инструмент за отдалечен достъп е инструмент, позволяващ на оправомощения държател да получава достъп до финансови средства по банкови сметки чрез използването на електронни или други технически способности като:

1. банкова платежна карта;
2. електронно банково платежно заявление, включително при дистанционно банково обслужване.

(4) Дебитната банкова платежна карта позволява на оправомощения държател да има достъп до средства в размер на разполагаемата наличност по банковата сметка или до определен лимит, договорен между издателя и оправомощения държател.

(5) Кредитната банкова платежна карта позволява на оправомощения държател да има достъп до средства по предварително договорен кредит между оправомощения държател и издателя.

(6) Електронните пари са парична стойност в електронна форма, която представлява вземане към издателя, съхранена е върху инструмент за електронни пари и се приема като средство за разплащане и от лица, различни от издателя.

(7) Електронни пари могат да се издават само след предварително получаване на средства в размер не по-малък от паричната равностойност на издадените електронни пари. Получаването на средства срещу издаване на електронни пари не представлява привличане на влогове, ако получените средства бъдат незабавно обменени за електронни пари.

(8) Инструмент за електронни пари е презаредим платежен инструмент, съхраняващ електронни пари върху електронно пособие.

(9) Издател на ЕПИ, наричан по-нататък "издател", може да бъде само:

1. Българската народна банка;
2. търговски банки и клонове на чуждестранни банки, в чиято банкова лицензия е включено издаването на ЕПИ;
3. други лица, които могат да издават само електронни пари при условия и по ред, определени със закон.

(10) Оправомощен държател на ЕПИ, наричан по-нататък "оправомощен държател", е само физическо лице, на което ЕПИ е издаден въз основа на сключено от него споразумение за издаване и използване на ЕПИ. Оправомощен държател може да бъде и физическо лице, което е представител на юридическо лице.

(11) При използване на платежен инструмент за отдалечен достъп оправомощеният държател доказва своята самоличност чрез използване на:

1. персонален идентификационен номер, и/или
2. подпис, включително електронен подпис, и/или
3. удостоверителен код, договорен между издателя и оправомощения държател, и/или
4. други способности за доказване на самоличност, договорени между издателя и оправомощения държател.

(12) Българската народна банка определя с наредба реда за издаване и използване на ЕПИ.

Примерни общи условия, изготвяни от БНБ

Чл. 28. Българската народна банка може да изготвя и да публикува по подходящ начин примерни общи условия за издаване и използване на електронен платежен инструмент.

Общи условия на издателя

Чл. 29. (1) Всеки издател е длъжен да изготви в писмена форма на български език и да предоставя на интересувашите се лица общите си условия за издаване и използване на ЕПИ. Тези условия се формулират изчерпателно и достъпно, като съдържат най-малко:

1. описание на ЕПИ, включително размера на финансовите лимити, прилагани при неговото използване;

2. описание на взаимните задължения и отговорности на оправомощения държател и издателя, включително процедурата за точна и надеждна употреба и съхранение на ЕПИ, и на всеки идентификационен номер, код или друго подобно средство, предоставено от издателя или договорено между него и оправомощения държател;

3. основна информация относно техническите средства на държателя, необходими за използване на ЕПИ;

4. срока и начина за уреждане на отношенията, включително прилаганите обменни курсове;

5. информация относно всички такси, платими от оправомощения държател, включително подробни данни относно размера на първоначалната и годишната такса, комисионите и таксите, дължими от държателя за отделните видове операции, както и годишната ставка на приложимите лихвени проценти и начина за изчисляване на лихвата;

6. условията за обратно изкупуване на електронни пари по реда на чл. 39;

7. процедурите и срока за подаване и удовлетворяване на възражения във връзка с издаването и използването при отделни транзакции на ЕПИ, включително информация относно процедурите, използвани за разрешаване на спорове по реда на този закон и други нормативни актове.

(2) Общите условия на издателя задължително се прилагат като неразделна част от писмения договор за издаване и използване на ЕПИ.

(3) Издателят информира оправомощения държател в писмена или електронна форма за всяка промяна в общите условия по ал. 1 най-малко един месец преди влизане в сила на съответната промяна.

(4) Алинея 3 не се прилага при съществена промяна в действащия лихвен процент, която влиза в сила на датата, посочена в обявлението за промяната. В тези случаи, без да се засяга правото на държателя да направи изявление за прекратяване на договора, издателят уведомява държателя в най-кратък възможен срок за промяната.

(5) Издателят предоставя на БНБ в писмена или електронна форма на български език пълния текст на своите общи условия по ал. 1 в 15-дневен срок, считано от датата на изготвяне на тези условия или съответно на промените в тях.

Уреждане на отношенията при използването на ЕПИ

Чл. 30. (1) Издателят урежда отношенията, възникнали при използването на ЕПИ, и отговаря за своевременното и точното им уреждане.

(2) При спазване разпоредбите на чл. 32, 33 и чл. 34, ал. 2, т. 1 и ал. 3 издателят отговаря за:

1. неизпълнение или неточно изпълнение на транзакциите, наредени от

държателя, дори ако транзакцията е извършена чрез средство или оборудване, които не са под пряк или изключителен контрол на издателя, при условие че издателят е разрешил използването им;

2. транзакции, неоторизирани от държателя, както и за грешки и несъответствия при поддържане на сметката на държателя по причина, за която отговаря издателят.

(3) Отговорността на издателя по ал. 2 възлиза на:

1. стойността на транзакцията и лихвата, ако се дължи такава - при неизпълнена или неточно изпълнена транзакция;

2. сумата, необходима за възстановяване финансовото положение на държателя преди извършване на транзакцията - при неоторизирана от държателя транзакция.

(4) Държателят има право на обезщетение до пълния размер на претърпените от него вреди съгласно приложимото право към договора между издателя и оправомощения държател.

Договор за приемане на плащания с ЕПИ

Чл. 31. (1) С договора за приемане на плащания с ЕПИ търговецът се задължава да приема плащания с ЕПИ, а издателят - да заплаща на търговеца сумите, дължими от оправомощения държател след използване на ЕПИ. Договорът се сключва в писмена форма.

(2) Договорът между издател и търговец за приемане на плащания чрез ЕПИ трябва да определя:

1. видовете ЕПИ, чрез които могат да се извършват транзакции с търговеца;
2. приложимите процедури, включително процедурите за сигурност, както и задълженията на търговеца, свързани с извършването на транзакции;
3. обичайния период и начина на плащане от издателя към търговеца;
4. причините, поради които търговецът може да откаже да приеме плащане чрез ЕПИ.

(3) Издателят е длъжен да завери сметката на търговеца със сумата, произтичаща от транзакциите, при условия и в срокове, установени в договора по ал. 1.

(4) Издателят може да упълномощи други лица да сключват договори за приемане на плащания с ЕПИ.

(5) Когато съществуват обосновани съмнения относно самоличността на държателя на ЕПИ, търговецът може да изисква от него представянето на документ за самоличност.

(6) Издателят разглежда възражения във връзка с транзакции, оспорени от търговеца, по ред и в срокове, определени в сключения между тях договор. Когато транзакциите са извършени на територията на страната, издателят разглежда възраженията в двуседмичен срок от подаването им.

Задължения на оправомощения държател на ЕПИ

Чл. 32. Оправомощеният държател е длъжен да:

1. използва ЕПИ в съответствие с договора, сключен с издателя;
2. уведомява незабавно след узнаването издателя или упълномощено от него лице за:

а) загубване, кражба, отнемане по друг начин, унищожаване, подправяне на банковата платежна карта, както и за неправомерно използване на платежен инструмент за отдалечен достъп от лице, различно от оправомощения държател;

б) отразяването в неговата сметка на всяка неразпоредена от него транзакция;

в) всяка грешка или друго несъответствие при водене на сметката от издателя;

3. не записва персоналния идентификационен номер, друг подобен код или удостоверителна информация върху ЕПИ, както и да не съхранява такава информация заедно с ЕПИ;

4. не отменя нареждане, дадено чрез неговия ЕПИ, освен ако размерът не е бил определен при даване на нареждането.

Отговорност при неправомерно използване на платежни инструменти за отдалечен достъп

Чл. 33. (1) Ако платежен инструмент за отдалечен достъп е употребен неправомерно от различно от оправомощения държател лице и тази неправомерна употреба не е била причинена от действие или бездействие на оправомощения държател, то:

1. преди момента на отправеното до издателя или упълномощено от него лице уведомление по чл. 32, т. 2 оправомощеният държател понася вредите от неправомерното използване само до размера, посочен в договора между издателя и държателя, като този размер не може да надхвърля 300 лв.;

2. след момента на отправеното до издателя или упълномощено от него лице уведомление по чл. 32, т. 2 издателят възстановява на оправомощения държател средствата, изплатени след уведомлението.

(2) Алинея 1, т. 1 не се прилага и издателят възстановява на оправомощения държател пълния размер на неправомерно изплатените средства, ако неправомерната употреба е станала без физическо представяне на банковата платежна карта или чрез нейното физическо представяне без електронно удостоверяване.

(3) Оправомощеният държател не губи правата по ал. 1 и 2 поради обстоятелството, че при неправомерната употреба е бил използван поверителен код или друг подобен способ за удостоверяване на самоличност.

(4) Оправомощеният държател няма право да изисква от издателя възстановяване на изплатените средства по ал. 1 и 2 или по чл. 30, ал. 3, ако оправомощеният държател не е спазил своите задължения по чл. 32 или ако изплащането на средствата е станало поради умисъл или груба небрежност на оправомощения държател.

Задължения на издателя на ЕПИ

Чл. 34. (1) Издателят предоставя на оправомощения държател в договорена от тях форма разбираема информация, свързана с транзакциите, извършени посредством ЕПИ. Информацията съдържа най-малко:

1. данни, които позволяват на оправомощения държател да идентифицира транзакцията, включително ако е налична, информация за приемащия търговец, при когото е извършена транзакцията;

2. сумата по транзакцията, изразена в изплатената валута, както и в чуждестранна валута, ако е извършена обмяна на една валута в друга;

3. размера на всички такси, приложени за отделните видове транзакции;

4. приложения обменен курс при обмяна на една валута в друга.

(2) Издателят е длъжен:

1. да не разкрива персоналния идентификационен номер на държателя или друг подобен код освен на самия държател;

2. да не изпраща ЕПИ, ако такъв не е поискан, освен в замяна на ЕПИ, вече притежаван от държателя;

3. да поддържа в 5-годишен срок записана информация, която позволява

проследяване на транзакциите;

4. да създаде необходимите условия за приемане на уведомления по чл. 32, т. 2, както и технически условия, които да позволяват на оправомощения държател по всяко време да извършва уведомленията по чл. 32, т. 2;

5. своевременно да предотвратява използването на платежен инструмент за отдалечен достъп след уведомление по чл. 32, т. 2;

6. да предприема всички възможни действия след получаване на уведомление по чл. 32, т. 2, за да предотврати всяка по-нататъшна употреба на ЕПИ, дори ако държателят е действал умишлено или с груба небрежност.

(3) При спор между оправомощения държател и издателя тежестта на доказване, че транзакцията е правилно отразена по сметката и не са налице технически или други проблеми, се носи от издателя.

Договор за издаване на електронни пари

Чл. 35. (1) Въз основа на писмен договор за издаване на електронни пари издателят емитира срещу заплащане на определена парична сума електронни пари, които дават възможност на техния държател да извършва плащания до размера на покритието на издадените електронни пари, като за тази услуга държателят заплаща на издателя възнаграждение.

(2) Покритие на издадените електронни пари е размерът на получената за тяхното издаване парична сума, намалена с размера на извършените плащания и начисленото възнаграждение.

(3) Отношенията между издателя на електронни пари и техния държател се уреждат от правилата на договора за поръчка, освен ако този закон не предвижда друго.

Отчетност във връзка с електронни пари

Чл. 36. (1) Издателят е длъжен да изготвя и предоставя безвъзмездно и своевременно на БНБ пълни и точни заявления, отчети и друга информация, определена от БНБ.

(2) Българската народна банка издава наредба за структурата и съдържанието на заявленията, отчетите и друга свързана информация, подавана от издателите, относно стойността на издадените от тях електронни пари и относно броя на издадените от тях и намиращи се в обращение ЕПИ.

Информация за операции с инструменти за електронни пари

Чл. 37. Издателят на инструмент за електронни пари осигурява на оправомощения държател възможността да проверява последните пет извършени чрез използването на съответния инструмент транзакции, както и оставащата стойност на електронните пари, съхранени върху инструмента. Изпълнението на това задължение се смята за изпълнение задълженията на издателя по чл. 34, ал. 1.

Обмен и съхраняване на електронни пари

Чл. 38. Издателят отговаря за точния обмен на средства срещу електронни пари, както и за сигурното съхраняване на електронни пари.

Обратно изкупуване на електронни пари

Чл. 39. (1) През периода на валидност на инструмент за електронни пари издателят е длъжен при поискване от оправомощения държател да изкупува обратно

електронните пари срещу пари в наличност или чрез безналичен превод по сметка. При изкупуването издателят на електронни пари няма право да начислява други разходи освен тези, пряко свързани с превода по банковата сметка на държателя.

(2) Издателят следва да изпълни искането за изплащане покритието на издадените електронни пари в срок не по-дълъг от 8 дни след неговото получаване.

(3) Задълженията по ал. 1 и 2 не могат да бъдат изключвани или ограничавани по договорен път.

(4) Издателят може да определи минимален размер за обратното изкупуване на електронни пари по ал. 1, който при индивидуални транзакции не може да надхвърля 20 лева.

Отговорност на издателя на електронни пари

Чл. 40. (1) Издателят на електронни пари отговаря спрямо държателя за всички вреди, произтичащи от изгубен размер на покритието и неточно изпълнение на плащане, дори ако причина за това е повреда на инструмента, върху който са съхранени електронните пари, или повредено оборудване, което не се намира под директен или изключителен контрол на издателя на електронните пари, ако използването на такъв инструмент или оборудване е било одобрено от издателя.

(2) Издателят на електронни пари може да бъде освободен от отговорността по ал. 1, ако докаже, че загубата на покритие или неточното изпълнение на плащането е било причинено от повреда, дължаща се на умисъл или груба небрежност на държателя.

Такси и комисиони при презгранични електронни платежни транзакции

Чл. 40а. (Нова - ДВ, бр. 59 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) (1) Презгранични електронни платежни транзакции са:

1. извършените чрез ЕПИ презгранични преводи на средства с изключение на преводите, наредени и изпълнени от лица, които извършват презгранични преводи и/или презгранични електронни платежни транзакции като част от своята търговска дейност;

2. презграничното теглене на пари в брой чрез ЕПИ или зареждането и отнемането на парична стойност върху/от ЕПИ чрез терминални устройства в търговските помещения на издателя или на лице, сключило договор за приемане на платежния инструмент.

(2) При извършване на презгранични електронни платежни транзакции в евро в размер до 50 000 евро между Република България и друга държава - членка на Европейското икономическо пространство, всяко лице, което извършва презгранични преводи и/или презгранични електронни платежни транзакции като част от своята търговска дейност, прилага същите такси и комисиони, които се прилагат от него при идентични транзакции в евро, извършени в Република България.

Глава четвърта. ПЛАТЕЖНИ СИСТЕМИ

Раздел I. Общи положения

Платежна система

Чл. 41. (1) Платежна система по смисъла на този закон е система, която:

1. осигурява извършването на преводи между участниците в нея;
2. има поне трима участници, с изключение на агента по сетълмента;
3. функционира въз основа на писмено споразумение, съдържащо общи правила и стандартни процедури за извършване на преводи, подчинено на законите на Република България и сключено между всички участници в системата, или въз основа на двустранни писмени споразумения, сключени между оператора на платежната система, наричан по-нататък "системен оператор", и другите участници в системата, наричани по-нататък "споразумение за платежна система".

(2) Българската народна банка отговаря за съвместимостта и единството на функциониране на платежните системи в страната. Редът за функциониране на платежните системи се определя с наредба на БНБ.

(3) Платежните системи се обслужват от системни оператори. Системни оператори могат да бъдат само БНБ и лица, които притежават издаден по реда на чл. 60 и 61 лиценз за опериране на платежна система. Правилата за дейност на системите и на техните оператори се одобряват от БНБ.

(4) (*) Българската народна банка уведомява Европейската комисия за съществуването и наименованието на всички платежни системи в страната.

(5) Всяка платежна система контролира формалната точност и изчерпателност на подаваната информация, свързана с превода.

(6) (*) Писменото споразумение за платежна система може да бъде подчинено на законодателството на друга държава - членка на Европейския съюз, при условие че поне един от участниците в системата има седалище в тази държава.

Участници в платежна система

Чл. 42. (1) Участници в платежна система могат да бъдат:

1. Българската народна банка;
2. системни оператори на платежни системи по чл. 41, ал. 1;
3. търговски банки и клонове на чуждестранни банки;
4. лице, което приема нареждания на други участници в системата и действа като изключителен съконтрагент на тези участници, наричано по-нататък "централен съконтрагент";
5. лице, отговарящо за изчисляване взаимните вземания и задължения по нарежданията на други участници, наричано по-нататък "клирингова къща";
6. централни банки на други държави;
7. Европейската централна банка;
8. чуждестранни лица, които извършват дейностите на лицата, посочени в т. 2 и 3.

(2) Един и същ участник може да действа като централен съконтрагент или клирингова къща в системата или да осъществява част или всички от тези функции.

(3) Нареддане към платежна система, наричано по-нататък "нареждане", означава подадена в електронна форма от участник в платежната система инструкция за превеждане на средства, както и за извършване на сетълмент, в съответствие с правилата на системата.

(4) Със споразумението за платежна система участниците в системата трябва да определят нейния оператор. Системен оператор може да бъде само един от участниците в системата по смисъла на ал. 1, ако притежава лиценз за опериране на платежна система и спазва изискванията на този закон.

Съхраняване на нареждания към платежната система

Чл. 43. Участниците в платежната система и системен оператор съхраняват нарежданията към платежната система за срок най-малко 5 години считано от датата на тяхното подаване.

Сетълмент

Чл. 44. (1) Сетълмент е прехвърляне на парични суми между водени в БНБ сметки, наричани по-нататък "сетълмент-сметки".

(2) Сетълмент се извършва само в платежната система за брутен сетълмент в реално време.

Неотменимост на нареждане

Чл. 45. След определения в правилата на системата момент на приемане на нареждане участник в платежната система или трето лице не може да отмени приетото от системата нареждане. Изпълнението на такова нареждане не може да бъде осуетено по друг начин.

Неплатежоспособност на участник в платежна система

Чл. 46. (1) По смисъла на този закон неплатежоспособност на участник в платежна система е:

1. отнемането на лицензията на търговска банка или на клон на чуждестранна банка за извършване на банкова дейност в страната поради неплатежоспособност, както и откриването на производство по несъстоятелност спрямо друг участник в платежна система;

2. всяка друга предвидена в законодателството мярка, прилагана от административен или съдебен орган спрямо участник в платежна система, включваща принудително ограничаване или прекратяване на плащанията от участника.

(2) Момент на неплатежоспособност е моментът на постановяване на решение по ал. 1 от съответния съдебен или административен орган.

(3) При неплатежоспособност на участник в платежна система не се засяга правото да се използват средствата по водена в платежната система сетълмент-сметка на участника за изпълнение задълженията, произтичащи от участието му в платежната система, с оглед приключване на сетълмента в системата на датата на неплатежоспособност.

(4) При неплатежоспособност на участник в платежна система не се засяга задължението на системата да обработи и извърши сетълмент на нарежданията на този участник, нито действителността и противопоставимостта на такива нареждания срещу трети лица, ако тези нареждания са били приети от платежната система в съответствие с нейните правила:

1. преди момента на неплатежоспособност, или

2. след този момент, ако нарежданията са били извършени на датата на неплатежоспособност и при условие, че системният оператор и участниците в системата за сетълмент, чиито нареждания са засегнати, докажат, че настъпването на неплатежоспособност за участника не им е било известно и не е могло да им бъде известно.

(5) Забранено е обратно преизчисляване на вземания и задължения на участници в платежна система поради недействителност на сделки и действия, извършени преди датата на неплатежоспособност.

(6) Неплатежоспособността на участник в платежна система не засяга правата върху обезпечението, предоставено от този участник на друг участник в платежната система или на друго лице във връзка с неговото участие в системата, ако тези права са възникнали преди настъпването на неплатежоспособността. Правата за принудително изпълнение и удовлетворяване от предоставеното обезпечение също не се засягат.

(7) Средствата по сетълмент-сметките на участниците в платежната система

за брутен сетълмент в реално време, водени от БНБ, които са предназначени за изпълнението на задължения на тези участници в системата, произтичащи от тяхното участие в нея, както и ценни книжа, предоставени като обезпечение от участник в платежната система на друг участник в нея или на друго лице във връзка с неговото участие в платежната система, не могат да бъдат конфискувани, отнемани в полза на държавата или обект на принудително изпълнение.

Задължения за предоставяне на информация в платежна система

Чл. 47. (1) Системният оператор своевременно уведомява БНБ в писмена форма за всяка промяна в наименованието, седалището или мястото на дейност на всеки участник в съответната платежна система, както и за всяко изменение в броя на участниците в нея.

(2) Системният оператор подава до БНБ заявление за предоставяне на предварително одобрение за промяна на участниците в платежната система, с изключение на промени по ал. 1, както и за промяна в споразумението или правилата на системата.

(3) Системният оператор и другите участници в платежната система своевременно съставят и представят в БНБ пълна и точна информация по ред, определен с наредба на БНБ.

(4) Българската народна банка урежда с наредба структурата и съдържанието на заявленията, отчетите и друга свързана информация, подавана от системните оператори или участниците в оперирани по реда на този закон платежни системи.

Правила на системата

Чл. 48. (1) Правилата на всяка платежна система представляват неразделна част от споразумението за съответната система.

(2) Правилата на платежната система задължително съдържат:

1. оператора на платежната система;
2. начина за осигуряване окончателност на нарежданията;
3. участниците в платежната система;
4. условията за участие в платежната система и условията за изключване от нея;
5. правата и задълженията на участниците и на системния оператор;
6. начина на подаване на нареждания, тяхната форма и структура;
7. формата и структурата на информацията относно операциите;
8. начина за защита на информацията срещу неправомерна употреба;
9. принципа на опериране на платежната система;
10. момента на приемане на нареждане от платежната система, както и времеви период, в който платежната система приема нареждания;
11. валутата или валутите, в които платежната система оперира;
12. правилата за извънредни ситуации.

Раздел II.

Платежна система за брутен сетълмент в реално време

Общи положения

Чл. 49. (1) Система за брутен сетълмент в реално време, наричана по-нататък "СБСРВ", е платежна система, която извършва прехвърляне на парични суми между сетълмент-сметките на участниците в нея окончателно, индивидуално

(транзакция по транзакция) и в реално време след получаване от системата на нареждането за прехвърляне.

(2) Оператор на системата по ал. 1 е БНБ.

(3) Българската народна банка издава наредба, с която урежда функционирането на системата, изискванията към участниците и реда за участие в нея и плащанията, които задължително се извършват през нея.

Агент по сетълмента

Чл. 50. (1) Агент по сетълмента в СБСРВ е БНБ.

(2) Българската народна банка води сетълмент-сметки за участниците в СБСРВ, без лицата по чл. 51, ал. 1, т. 3.

(3) Българската народна банка извършва сетълмент на нареждания по сетълмент-сметките в съответствие с тяхната поредност и при условие, че съответният участник има достатъчно средства по своята сетълмент-сметка.

(4) Участниците в СБСРВ осигуряват наличието на достатъчно средства по своите сетълмент-сметки за извършване на сетълмента на нареждания.

(5) В случай на недостиг на средства по сетълмент-сметката БНБ може да предостави кредит на участник, като кредитът подлежи на връщане в същия или най-късно на следващия работен ден, когато е бил предоставен. Този кредит трябва да бъде обезпечен чрез ценни книжа или парични средства, които служат като обезпечение за задълженията, наричано по-нататък "обезпечение".

Участници в платежна система за брутен сетълмент в реално време

Чл. 51. (1) Участници в СБСРВ са:

1. Българската народна банка;

2. търговски банки и клонове на чуждестранни банки, ако отговарят на изискванията за участие в системата;

3. оператори на системи по чл. 41, ал. 1.

(2) Лицата по ал. 1, т. 2 и 3 са длъжни да участват в СБСРВ.

(3) Участници в СБСРВ могат да бъдат и други лица, одобрени от БНБ по ред, определен с наредба.

(4) Участници в сетълмента са лицата по ал. 1, т. 1 и 2. Те притежават сетълмент-сметки в БНБ и участват в СБСРВ чрез индивидуален код.

(5) Ако БНБ установи, че участник в СБСРВ е престанал да отговаря на изискванията за участие в системата или ако той не изпълнява своите задължения, БНБ може да ограничи или да изключи участника от платежната система.

Подаване на нареждания и информация за тях

Чл. 52. (1) Участниците в СБСРВ подават нареждания до БНБ чрез кредитен превод, с изключение на участниците по чл. 51, ал. 1, т. 3, които подават нареждания чрез заявка за сетълмент.

(2) Българската народна банка изпраща информация до съответните участници в СБСРВ за обработените от системата нареждания.

(3) Българската народна банка не извършва сетълмент на нареждания, които не отговарят на установените от нея изисквания.

Недостиг на средства за сетълмент

Чл. 53. (1) В случай на недостиг на средства по сетълмент-сметката агентът по сетълмента може да предостави кредит на участник, като кредитът подлежи на връщане в същия или най-късно на следващия работен ден, когато е бил

предоставен. Този кредит трябва да бъде обезпечен чрез ценни книжа или парични средства, които служат като обезпечение за задълженията.

(2) За осигуряване на нормалното извършване на сетълмента БНБ може да създава механизми за осигуряване на достатъчна наличност по сетълмент-сметките, включително чрез създаване на гаранционни схеми със средства на участниците в СБСРВ и поставяне на изискване за задължителна минимална наличност по всяка сметка.

(3) За отпускането на кредит от гаранционна схема по ал. 2 се предоставя обезпечение. Българската народна банка обнародва списък на активите, приемани като обезпечение.

(4) Ако в момента на приключване на работното време на СБСРВ участник в нея не притежава достатъчно средства по своята сетълмент-сметка, БНБ връща нарежданията до този участник, без по тях да е извършен сетълмент. Информацията за тези нареждания се запазва.

(5) В случаите на връщане на нареждане и изключване на участник в СБСРВ, той е длъжен в началото на следващия работен ден да отправи с текуща дата до съответните платежни системи същото нареждане с определения идентификационен номер.

Срокове за приемане и подаване на нареждания

Чл. 54. (1) Участниците в СБСРВ могат да подават нареждания до БНБ в съответствие с графика за работа на системата. Нареждания, подадени след приключване дейността на СБСРВ за деня, се връщат от БНБ, без да бъде извършен сетълмент.

(2) Системата за брутен сетълмент в реално време не извършва сетълмент с дата, различна от посочената в нареждането дата за сетълмент.

Валута

Чл. 55. Сетълмент в СБСРВ се извършва в национална валута, освен ако БНБ реши друго.

Глава пета. ПЛАТЕЖЕН НАДЗОР

Общи разпоредби относно платежния надзор

Чл. 56. (1) Платежният надзор се осъществява от БНБ.

(2) Обект на платежния надзор са:

1. системните оператори и другите участници в платежните системи;

2. изпълняващите институции, посредническите институции, издателите на ЕПИ и всички други лица за извършваните от тях дейности във връзка с функционирането на платежните системи;

3. платежните механизми в системите за сетълмент на сделки с корпоративни и държавни ценни книжа.

(3) Българската народна банка и оправомощените от нея лица не носят отговорност за вреди при упражняване на функциите си по платежен надзор, освен ако са действали умишлено.

(4) При упражняване на платежен надзор БНБ има право да изисква от лицата по ал. 2 да й предоставят всички необходими документи, информация за дейността им, както и да извършва проверки на място чрез оправомощени от нея служители и други лица.

Предоставяне на информация за нуждите на платежния надзор

Чл. 57. (1) Лицата, които са обект на платежен надзор, са длъжни да осигуряват цялата информация и съдействие, изисквани с оглед осъществяването на надзора, както и да се въздържат от всички действия, които могат да попречат на неговото провеждане.

(2) За нуждите на платежния надзор Централният депозитар предоставя на БНБ поискана от нея информация от регистрите, които поддържа.

(3) Системните оператори и другите лица, които са обект на платежен надзор, са длъжни при проверки на място да позволяват на натоварените с надзорни функции лица да присъстват на заседанията на техните органи на управление.

Надзорно сътрудничество

Чл. 58. При упражняване на платежен надзор БНБ си сътрудничи с институции за надзор на платежните системи в други държави, с учредени по реда на нормативен акт институции за надзор на финансовата система и с независимите одитори. Българската народна банка има право да обменя с тях информация, необходима за платежния надзор.

Задължение за конфиденциалност при упражняване на платежен надзор

Чл. 59. (1) При упражняване на платежен надзор длъжностните лица са длъжни да пазят банковата, служебната и търговската тайна.

(2) Българската народна банка може да предоставя придобита при упражняване на платежен надзор конфиденциална информация на:

1. институции и органи на Европейския съюз, ако това е необходимо за изпълнението на задължения, произтичащи от международно споразумение, по което Република България или БНБ е страна;

2. чуждестранни органи за платежен надзор, с които БНБ е сключила споразумение;

3. други органи, посочени в специален закон.

(3) Извън случаите по ал. 2, събраната при извършване на платежен надзор информация може да се предоставя на трети лица само във формата на обобщени данни, като не могат да се идентифицират конкретни лица или конкретни платежни системи.

(4) Институциите и органите по ал. 2 могат да получават придобита при упражняване на платежен надзор информация само при условие, че те имат установено със закон задължение да защитават получената информация и да спазват конфиденциалност най-малко в степента, която е предвидена по този закон, като използват информацията само за целите, за които тя е била предоставена.

(5) Освен когато закон предвижда друго, информация и документи, отнасящи се до клиентите или техни сделки, могат да се предоставят от лицата по чл. 56, ал. 1 и 2 на трети лица само с предварителното писмено съгласие на съответния клиент.

Лиценз за опериране на платежна система

Чл. 60. (1) Лиценз за извършване на дейност като системен оператор на платежна система се предоставя от БНБ.

(2) Лицензът по ал. 1 се предоставя на оператор на платежна система за неограничен срок и не може да се прехвърля на друго лице, както и да бъде обект на правопримство.

(3) За издаване на лиценз трябва да са налице следните изисквания:

1. (изм. - ДВ, бр. 59 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) системният оператор се учредява като акционерно дружество;

2. записаният капитал на системния оператор възлиза на не по-малко от 5 млн. лв., като срещу записаните акции до минимално необходимия капитал могат да се правят само парични вноски или непарични вноски, необходими за осъществяването от системния оператор дейност; вноските не могат да се правят със заемни средства; към момента на подаване на заявлението за лиценз трябва да е внесен като парична вноска поне 25 на сто от записания капитал;

3. произходът на внесенния капитал е прозрачен и законен;

4. системният оператор притежава технически, организационни и функционални възможности за упражняване дейностите на системата, включително механизми и правила за сигурност и за управление на риска, съответстващи на обхвата на платежната система;

5. физическите лица, предложени за членове на органите за управление, притежават необходимата квалификация, професионален опит и добра репутация;

6. системният оператор е подготвил стратегия и бизнес план за дейността си във връзка с оперирането на платежната система, основани върху реалистични икономически прогнози;

7. гарантирано е извършването на сетълмента на нарежданията, приемани от платежната система;

8. платежната система, участниците в нея, както и правилата за функционирането ѝ, отговарят на изискванията, съдържащи се в този закон и подзаконовите актове по прилагането му;

9. чрез дейността на платежната система не се застрашава съвместимостта и единството на функциониране на платежните системи, както и стабилността и сигурността на финансовата система на страната.

(4) По смисъла на този закон като професионално квалифицирани лица, предложени за членове на управителните органи, се смятат физически лица, които имат:

1. висше образование в област, необходима за компетентното изпълнение на техните функции,

2. поне 5-годишен професионален опит в областта на платежните системи или в банковия или друг финансов сектор, и

3. поне 3-годишен управленски опит, придобит с работа в областта на платежни системи или в банковия сектор, или поне 5-годишен управленски опит в друг сектор.

(5) Системният оператор е длъжен да отговаря на условията по ал. 3 през целия период на действие на издадения лиценз.

(6) Без разрешение на БНБ системният оператор не може да извършва по занятие друга дейност освен оперирането на платежна система.

Разглеждане на заявление за издаване на лиценз

Чл. 61. (1) Лице, което желае да бъде системен оператор, подава писмено заявление за издаване на лиценз по ред и със съдържание, определени в наредба на БНБ.

(2) Българската народна банка се произнася в срок до 6 месеца от получаване на заявлението за издаване на лиценз и на всички необходими документи. Преди произнасянето е необходимо заявителят да удостовери, че записалите акции лица са направили вноски, общата стойност на които е не по-малка от минимално необходимия капитал по чл. 60, ал. 3, т. 2.

(3) Българската народна банка отказва издаването на лиценз, когато заявителят е представил непълна или невярна информация или когато прецени, че заявителят не отговаря на изискванията по чл. 60, ал. 3. В случаите на отказ заявителят може да направи ново искане за издаване на лиценз не по-рано от 6

месеца от влизането в сила на акта за отказ.

(4) Окръжният съд регистрира акционерното дружество с предмет на дейност като системен оператор на платежна система, след като му бъде представен лицензът, издаден от БНБ.

Отнемане на лиценз

Чл. 62. (1) Българската народна банка може да отнеме предоставения лиценз на системен оператор, ако:

1. лицензът е бил издаден въз основа на невярна информация;
2. системният оператор не започне оперирането на платежната система в срок 6 месеца след датата на издаване на лиценза;
3. дейността на платежната система е била прекъсната за срок, по-дълъг от 6 месеца;
4. в дейността на платежната система са констатирани сериозни нарушения.

(2) В решението за отнемане на лиценза БНБ посочва датата, от която лицензът се смята за отнет.

(3) Решението за отнемане на лиценза се връчва на системния оператор.

(4) Българската народна банка обнародва решението за отнемане на лиценза в "Държавен вестник" и предприема други необходими мерки, за да уведоми обществеността за отнемането на лиценза.

(5) В срок 7 дни след вземане на решение за отнемане на лиценза на оператор на платежна система БНБ отправя искане за заличаване на тази дейност от предмета на дейност на съответния търговец в търговския регистър.

Преустановяване действието на лиценза

Чл. 63. (1) Освен при отнемането на лиценз действието на лиценза се преустановява от датата, на която:

1. юридическото лице на системния оператор е прекратено поради преобразуване;
2. системният оператор е бил обявен в несъстоятелност или в ликвидация;
3. е вписано в търговския регистър решение на общото събрание на системния оператор за преустановяване на дейността, за която е издаден лицензът;
4. броят на участниците в платежната система спадне под посочения в чл. 41, ал. 1, т. 2.

(2) Решение за преобразуване на юридическото лице на системния оператор, за доброволна ликвидация или за прекратяване на дейността като системен оператор се взема при условия, предварително определени от БНБ.

(3) При преустановяване действието на лиценза по причина, различна от неговото отнемане, се прилага съответно чл. 62, ал. 5.

Мерки за въздействие спрямо системни оператори

Чл. 64. (1) В случай че БНБ установи нарушения в дейността на платежна система, в зависимост от характера и тежестта на установените нарушения тя може да:

1. отправи писмено предупреждение до системния оператор;
2. задължи системния оператор да отстрани нарушенията в предварително определен срок;
3. задължи системния оператор да извърши за своя сметка извънреден одит на системата или на участниците в нея;
4. нареди на системния оператор да изключи определен участник от платежната система, ако участникът не спазва установените с този закон изисквания

за участие в такава система или правилата на системата;

5. забрани на системния оператор да изпълнява своята дейност, произтичаща от издадения лиценз, докато не бъдат отстранени нарушенията;

6. отнеме лиценза на оператора.

(2) За нарушение по смисъла на ал. 1 се смята:

1. неспазване на изискванията за издаване на лиценз по чл. 60;

2. нарушение на този закон или друг нормативен акт, свързан с функционирането на платежната система, както и на правилата на съответната система;

3. неизпълнение на разпореждания на Българската народна банка;

4. възпрепятстване на надзорни инспекции или неосказване на съдействие, когато такова е било поискано от системния оператор за целите на платежния надзор;

5. застрашаване сигурността и стабилността на платежната система;

6. спадане на нетната стойност на активите под размера на минимално изискуемия капитал по чл. 60, ал. 3, т. 2.

Мерки за въздействие спрямо изпълняващи институции, посреднически институции, участници в платежната система, издатели на ЕПИ или системи за сетълмент на сделки с ценни книжа

Чл. 65. (1) (Предишен текст на чл. 65 - ДВ, бр. 16 от 2008 г.) Ако изпълняваща институция, посредническа институция, участник в платежната система, издател на ЕПИ по смисъла на този закон или система за сетълмент на сделки с корпоративни или държавни ценни книжа извършат нарушения, представляващи неспазване или заобикаляне изискванията на този закон, БНБ може да отправи до тях писмено предупреждение или да ги задължи да преустановят и отстранят нарушенията в предварително определен срок.

(2) (Нова - ДВ, бр. 16 от 2008 г.) Когато нарушението е извършено от дружество, лицензирано да извършва дейност по налични парични преводи, освен мерките по ал. 1 БНБ може да:

1. забрани извършването на дейност чрез клон или агент;

2. изиска промени във вътрешните правила и процедури;

3. постави допълнителни изисквания към дружеството във връзка с извършваната от него дейност.

(3) (Нова - ДВ, бр. 16 от 2008 г.) Когато освен дейността по извършване на налични парични преводи дружеството извършва и друга търговска дейност и тя уврежда или застрашава финансовата стабилност на дружеството или възпрепятства упражняването на надзор, БНБ може да задължи дружеството да отдели тази друга дейност в самостоятелно дружество.

Ред за налагане на мерки за въздействие

Чл. 66. (1) Налагането на принудителна административна мярка по чл. 64 и 65 не засяга възможността за налагане на мерки по други нормативни актове.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 30 от 2006 г., в сила от 12.07.2006 г.) При налагането на принудителните административни мерки по чл. 64, ал. 1, т. 4 и 6 разпоредбите на Административнопроцесуалния кодекс относно обясненията и възраженията на заинтересуваните лица не се прилагат.

(3) Актовете за налагане на принудителни административни мерки по чл. 64, ал. 1, т. 6 подлежат на незабавно изпълнение и не могат да се обжалват по съдебен ред.

(4) Освен налагането на принудителни административни мерки БНБ може да обсъжда нарушенията в дейността на лицата по чл. 64 и 65 с членовете на техните

органи на управление, които са длъжни да предоставят на БНБ поисканото от нея съдействие.

Регистри и уведомителни задължения на БНБ

Чл. 67. (1) (Изм. - ДВ, бр. 16 от 2008 г.) Българската народна банка поддържа публични регистри на платежни системи, действащи по реда на този закон, включително регистри за операторите и участниците в тези системи, както и за дружествата, лицензирани да извършват дейност по налични парични преводи, и техните агенти и клонове.

(2) (Нова - ДВ, бр. 16 от 2008 г.) Българската народна банка вписва във водените от нея регистри издаването, отнемането и преустановяването на действието на лицензите на лицата по ал. 1, както и преустановяването на извършване на дейност по налични парични преводи от агенти или клонове на дружествата, извършващи налични парични преводи.

(3) (Предишна ал. 2 - ДВ, бр. 16 от 2008 г.) Българската народна банка предоставя съдържащата се в регистрите по ал. 1 информация на окръжните съдилища.

(4) (Предишна ал. 3 - ДВ, бр. 16 от 2008 г.) (*) Българската народна банка информира Европейската комисия относно операторите и участниците в платежните системи, както и относно преустановяване действието на лицензи за опериране на платежна система.

(5) (Предишна ал. 4 - ДВ, бр. 16 от 2008 г.) Ако БНБ получи от съда по несъстоятелността или от друг държавен орган уведомление за неплатежоспособност или за откриване на производство по несъстоятелност по отношение на участник в действаща по реда на този закон платежна система, БНБ е длъжна незабавно да уведоми за това:

1. оператора на платежната система, за чийто участник се отнася уведомлението;
2. всички други участници в тази платежна система.

(6) (Предишна ал. 5 - ДВ, бр. 16 от 2008 г.) (*) При получаване от БНБ на уведомление за неплатежоспособност или за откриване на производство по несъстоятелност по отношение на лице по ал. 1 БНБ е длъжна незабавно да уведоми за това определените за тази цел в законодателството на съответната държава институции на другите държави - членки на Европейския съюз, и на държавите, участващи в Европейското икономическо пространство.

Глава шеста.

ИЗВЪНСЪДЕБНО РАЗРЕШАВАНЕ НА СПОРОВЕ

Раздел I.

Вътрешни процедури

Възражения

Чл. 68. (1) Всяка изпълняваща институция, издател на ЕПИ, системен оператор и участник в платежна система по смисъла на този закон в рамките на вътрешните си правила предвижда процедура за подаване на възражения, решаване на спорове и определяне на обезщетения във връзка с извършването на операции по сметки, преводи или издаване и използване на ЕПИ.

(2) Изпълняващата институция или издателят на ЕПИ е длъжен да се произнесе и да уведоми писмено клиента за решението си по всяко постъпило

възражение в 7-дневен срок от подаването му.

(3) Ако изпълняващата институция или издателят на ЕПИ не се произнесе в предвидения срок по ал. 2, както и когато решението не удовлетворява клиента, спорът може да бъде отнесен за разглеждане от Помирителната комисия за платежни спорове. Изпълняващата институция или издателят на ЕПИ задължително информира клиента за наличието на тази възможност.

Раздел II.

Помирителна комисия за платежни спорове

Създаване

Чл. 69. (Изм. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.06.2006 г.) Към Комисията за защита на потребителите се създава Помирителна комисия за платежни спорове като помирителен орган за разрешаване на спорове между:

1. изпълняващи институции и техни клиенти относно извършването на преводи;
2. издатели на ЕПИ и оправомощени държатели на такива инструменти относно издаването и използването им.

Състав на Помирителната комисия за платежни спорове

Чл. 70. (1) Помирителната комисия за платежни спорове, наричана по-нататък "комисията", е независима и към нея не могат да се отправят задължителни указания относно изпълнение на дейността ѝ.

(2) При всяко помирително производство комисията заседава в състав от петима членове, притежаващи необходимата квалификация. В състава на комисията се включват:

1. председател, определен от управителя на БНБ;
2. двама членове, определени от представителна организация на търговските банки;
3. двама членове, определени от Комисията по търговия и защита на потребителите.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.06.2006 г.) Членовете на комисията по ал. 2, т. 2 и 3 трябва да бъдат включени в листи, утвърдени от представителната организация на търговските банки, съответно от Комисията за защита на потребителите. Те могат да бъдат отзовавани по всяко време.

(4) При невъзможност на някой от членовете да участва в отделно помирително производство председателят на комисията определя негов заместник измежду включените в съответната листа лица.

(5) Членовете на Комисията нямат право да разгласяват сведения, които са им станали известни във връзка с изпълнение на задълженията им.

(6) Ежегодно, след изтичане на календарната година, председателят на комисията изготвя отчет, който предоставя на организациите, представени в нея. При изготвяне на отчета се спазват изискванията на ал. 5.

Несъвместимост

Чл. 71. (1) Не може да участва в помирителното производство член на комисията, който:

1. е съпруг, роднина по права линия, по съребрена линия до четвърта степен или по сватовство до трета степен на някоя от страните по спора;
2. се намира с някоя от страните по спора в отношения, които пораждат

основателни съмнения в неговата безпристрастност.

(2) Искането за отстраняване на член на комисията може да бъде направено от всяка от страните по помирителното производство.

(3) Член на комисията е длъжен да си направи отвод, ако са налице обстоятелствата по ал. 1.

(4) Членовете на комисията попълват декларация, че не са налице обстоятелствата по ал. 1, преди началото на помирителното производство.

Ред за подаване на възраженията

Чл. 72. (1) Възражението е писмено и съдържа изложение на фактите и искането. Към възражението се прилагат всички документи, необходими за изясняване предмета на спора.

(2) Подателят представя и декларация, че към момента на подаване на възражението не е отнесъл същия спор за разрешаване пред съд, арбитражен съд или друга помирителна институция, както и че не е сключил с противната страна спогодба. Подателят на възражението може да упълномощи свой представител, който да го представлява пред комисията.

(3) Ако липсват достатъчно документи или изложението във възражението е непълно или неясно, комисията оставя възражението без движение, информира подателя за това и му дава срок от 10 работни дни за отстраняване на недостатъка.

(4) Полученото възражение се изпраща на засегнатите лица, които в срок до 10 работни дни трябва да представят становища и доказателства. По изключение срокът може да бъде удължен с 10 работни дни.

(5) След изтичане на срока по ал. 4 на подателя на възражението се предоставят получените становища и доказателства на противната страна и му се дава срок до 10 работни дни за допълнително становище и нови доказателства, ако ответната страна не желае да удовлетвори възражението му.

(6) Ако подателят на възражението представи допълнително становище и/или нови доказателства, комисията дава възможност на засегнатите лица да представят допълнително становище и нови доказателства.

Разглеждане на спора

Чл. 73. (1) В срок до един месец след изтичане на срока по чл. 72, ал. 5 комисията разглежда спора.

(2) Когато комисията смята, че е необходимо допълнително изясняване на обстоятелствата по спора, тя може да поиска от страните документи, информация или допълнителни доказателства. Комисията може да извършва и проверки на място във връзка с предмета на спора.

(3) Комисията може да разгледа спора в открито заседание, като разяснява на страните приложимите към спора нормативни разпоредби и ги приканва да се споразумеят.

Оставяне на възражението без разглеждане

Чл. 74. Комисията оставя без разглеждане възражението на подателя или прекратява помирителното производство, когато към момента на подаване на възражението по същия спор вече има заведено съдебно или арбитражно дело или спорът се разреши чрез спогодба.

Помирително предложение

Чл. 75. (1) След извършване на необходимите действия по изясняване на

спора комисията изготвя писмено помирително предложение за неговото разрешаване.

(2) Помирителното предложение се приема с обикновено мнозинство от пълния числен състав на комисията. Въздържане при гласуване не се допуска.

(3) Помирителното предложение може да бъде прието от страните в срок 10 дни след получаването му, като приемането става чрез писмено известие до комисията. Приемането на предложението от двете страни има сила на спогодба между тях. Страните трябва да бъдат уведомени, че не са длъжни да приемат помирителното предложение.

(4) След изтичане на срока по ал. 3 комисията съобщава резултата на страните, след което прекратява помирителното производство.

Разходи за производството

Чл. 76. (1) Страните не заплащат такса за разглеждане на спора от комисията. Направените от страните разноски са за тяхна сметка. Всяка от страните може да предложи в помирителното предложение да бъде включена и уговорка за поемане на разноските.

(2) Разходите за възнаграждения на членовете на комисията се поемат от организациите, които са ги определили. Комисията по търговия и защита на потребителите осигурява персонал и подходящи условия за работа на Помирителната комисия за платени спорове.

(3) Управителят на БНБ утвърждава правилник за дейността на комисията.

Глава седма.

АДМИНИСТРАТИВНОНАКАЗАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Имуществени санкции

Чл. 77. (1) Който извърши или допусне извършването на нарушение на този закон и на нормативните актове по прилагането му, се наказва с глоба в размер до 3000 лв., а при повторно нарушение - от 3000 до 5000 лв.

(2) Системен оператор, който извърши или допусне извършването на нарушение на този закон и на нормативните актове по прилагането му, се наказва с имуществена санкция в размер до 10 000 лв., а при повторно нарушение - от 10 000 до 20 000 лв.

(3) Изпълняваща институция, посредническа институция или участник в платежна система, който извърши или допусне извършването на нарушение на този закон и на нормативните актове по прилагането му, се наказва с имуществена санкция в размер до 5000 лв., а при повторно нарушение - от 5000 до 10 000 лв.

(4) Издател на ЕПИ, който извърши или допусне извършването на нарушение на този закон и на нормативните актове по прилагането му, се наказва с имуществена санкция в размер до 8000 лв., а при повторно нарушение - от 8000 до 15 000 лв.

(5) Който издаде електронни платежни инструменти или електронни пари без разрешение, извършва дейност като системен оператор на платежна система без лиценз за това или извършва без разрешение друга дейност, за която този закон изисква разрешение, се наказва с глоба в размер до 8000 лв., а при повторно нарушение - от 8000 до 15 000 лв., ако деянието не съставлява престъпление. Ако нарушителят е юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция в размер до 20 000 лв., а при повторно нарушение - от 20 000 до 50 000 лв.

(6) (Нова - ДВ, бр. 16 от 2008 г.) Дружество, лицензирано да извършва дейност по налични парични преводи, което извърши или допусне извършването на

нарушение на този закон и на нормативните актове по прилагането му, се наказва с имуществена санкция в размер до 5000 лв., а при повторно нарушение - от 5000 до 10 000 лв.

Имуществени санкции при нарушение на Регламент (ЕО) № 1781/2006

Чл. 77а. (Нов - ДВ, бр. 16 от 2008 г.) При нарушения на Регламент (ЕО) № 1781/2006 на Европейския парламент и на Съвета относно информацията за платеца, придружаваща парични преводи, се налагат имуществените санкции по чл. 77.

Издаване и обжалване на наказателни постановления

Чл. 78. (1) (Доп. - ДВ, бр. 16 от 2008 г.) Актовете за констатирани нарушения по чл. 77 и 77а се съставят от лица, оправомощени от подуправителя на Българската народна банка, ръководещ управление "Банково", а наказателните постановления се издават от него или от оправомощено от него длъжностно лице.

(2) Съставянето на актовете, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления се извършват по реда на Закона за административните нарушения и наказания.

Глава осма.

ИЗДАВАНЕ И ОБЖАЛВАНЕ НА АДМИНИСТРАТИВНИ АКТОВЕ

Чл. 79. (1) (Изм. - ДВ, бр. 16 от 2008 г.) Индивидуалните административни актове по чл. 26б, 26в, 26е, чл. 60, ал. 1, чл. 61, ал. 3, чл. 62 и чл. 64, ал. 1, т. 6 се издават от управителния съвет на БНБ по предложение на подуправителя, ръководещ управление "Банково", а във всички останали случаи - от подуправителя, ръководещ управление "Банково", или от оправомощено от него длъжностно лице.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 30 от 2006 г., в сила от 12.07.2006 г.) Извън случаите, посочени в този закон, административните актове по ал. 1 могат да се обжалват пред Върховния административен съд относно тяхната законосъобразност по реда на Административнопроцесуалния кодекс. Съдът не може да спре изпълнението на акта до произнасяне по жалбата.

Глава девета.

ПРИЛОЖИМО ПРАВО

Чл. 80. (1) Законът, който регулира споразумението за платежна система, се прилага към всички права и задължения, произтичащи за системния оператор или за участник в системата във връзка с участието им в нея. Това правило се отнася и за случаите, когато спрямо системния оператор или участник в платежната система е открито производство по несъстоятелност. Изборът на друго приложимо право се изключва.

(2) Когато ценни книжа, включително права върху ценни книжа, са предоставени като обезпечение, произтичащите от това правоотношения се уреждат от закона на държавата, в която това обезпечение е регистрирано.

(3) Алинея 2 се прилага, когато са спазени следните изисквания:

1. ценните книжа са предоставени като обезпечение на участник в посочена

в регистъра на Българската народна банка платежна система, на Българската народна банка, или - считано от датата на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз - на участници и/или централни банки от държави - членки на Европейския съюз или на Европейската централна банка; и

2. обезпечението е регистрирано в съответния регистър или в друга подобна база данни на Република България, или - считано от датата на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз - в регистър или друга подобна база данни в държава - членка на Европейския съюз.

Преходни и Заключителни разпоредби

§ 1. Българската народна банка издава наредби по прилагането на глава втора, глава трета, глава четвърта и глава пета от закона в 6-месечен срок от обнародването му в "Държавен вестник".

§ 2. Представителната организация на търговските банки и Комисията по търговия и защита на потребителите утвърждават листите по чл. 70, ал. 2, т. 2 и 3 в срок един месец от влизането в сила на закона.

§ 3. (1) В тримесечен срок от влизането в сила на закона Българската народна банка издава лицензи на заварените системни оператори "Банксервиз" - АД, и "Борика" - ЕАД, без да се прилагат изискванията за лицензиране по глава пета.

(2) В срок три години от влизане в сила на закона лицата по ал. 1 трябва да достигнат минимално изисквания капитал за системен оператор по този закон.

§ 4. В Търговския закон (обн., ДВ, бр. 48 от 1991 г.; изм., бр. 25 от 1992 г., бр. 61 и 103 от 1993 г., бр. 63 от 1994 г., бр. 63 от 1995 г., бр. 42, 59, 83, 86 и 104 от 1996 г., бр. 58, 100 и 124 от 1997 г., бр. 52 и 70 от 1998 г., бр. 33, 42, 64, 81, 90, 103 и 114 от 1999 г., бр. 84 от 2000 г., бр. 28, 61 и 96 от 2002 г., бр. 19, 31 и 58 от 2003 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. Член 305 се изменя така:

"Безкасово плащане

Чл. 305. Когато плащането се извършва чрез задължаване и/или заверяване на сметка, то се смята за завършено със заверяване сметката на кредитора или чрез изплащане в наличност сумата на задължението на кредитора."

2. В чл. 634в се създават ал. 3 и 4:

"(3) Ако длъжникът е оператор или участник в платежна система, вписана в регистър на Българската народна банка, едновременно с произнасяне на решението за откриване на производство по несъстоятелност по чл. 630 съдът уведомява Българската народна банка за откриването на производство по несъстоятелност, като изпраща решението до Българската народна банка.

(4) Ако длъжникът е оператор или участник в система за сетълмент на сделки с ценни книжа, едновременно с произнасяне на решението за откриване на производство по несъстоятелност по чл. 630 съдът уведомява Централния депозитар за откриването на производство по несъстоятелност, като изпраща решението до Централния депозитар на ценни книжа."

§ 5. В Закона за публичното предлагане на ценни книжа (обн., ДВ, бр. 114 от

1999 г., изм., бр. 63 и 92 от 2000 г., бр. 28, 61, 93 и 101 от 2002 г., бр. 8, 31, 67 и 71 от 2003 г., бр. 37 от 2004 г., бр. 19 от 2005 г.) в глава седма "Търговия с ценни книжа" се създава раздел IV:

"Раздел IV

Системи за сетълмент на сделки с ценни книжа

Чл. 109а. (1) За сетълмент на сделките с ценни книжа могат да се създават и оперират системи, наричани по-нататък "системи", с поне трима участници по ред, определен със закон.

(2) Участници в системата по ал. 1 са Централният депозитар, неговите членове и други юридически лица, определени в операционните правила на системата. Изграждането и организирането на системата за регистриране и обслужване на търговията с държавни ценни книжа се уреждат с отделен нормативен акт.

(3) В операционните правила на системата се определя моментът на сетълмент като момент, след който приетото от системата нареждане за регистриране на прехвърляне не може да бъде оттеглено от участник в системата или от трето лице, както и изпълнението на такова нареждане не може да бъде осуетено по друг начин.

Чл. 109б. (1) Откриването на производство по несъстоятелност спрямо участник в системата не засяга:

1. правото да се използват ценни книжа от сметката на участника в системата, водена в Централния депозитар, за изпълнението на задължения на участника в системата, произтичащи от неговото участие в тази система;

2. задълженията на Централния депозитар да обработи и извърши клиринг на нарежданията на участник в системата, както и валидността и противоположността на нарежданията срещу трети лица;

3. правата върху обезпечение, което е било предоставено от участник в системата във връзка с участието му в тази система; правата за принудително изпълнение и удовлетворяване от такова обезпечение също остават незасегнати по всяко време в хода на процедурата по несъстоятелност, ако са налице условията, договорени за принудителното изпълнение и удовлетворяването.

(2) (*) Откриване на производство по несъстоятелност спрямо участник в системата не засяга правата върху обезпечение, което е предоставено за обезпечаване правата на Европейската централна банка и правата на централните банки от други държави - членки на Европейския съюз, или правата на централна банка от друга държава от Европейското икономическо пространство. Правата за принудително изпълнение и удовлетворяване от такова обезпечение също остават незасегнати по всяко време в хода на процедурата по несъстоятелност, ако са налице условията, договорени за принудителното изпълнение и удовлетворяването.

Чл. 109в. (1) След момента на приемане на нареждането за регистриране на прехвърляне участник в системата или трето лице не може да оттегли или отмени приетото от системата нареждане, както и изпълнението на такова нареждане не може да бъде осуетено по друг начин.

(2) Откриването на производство по несъстоятелност спрямо участник в системата не засяга правото да се използват средства по водената в такава система сметка на участника за изпълнение на негови задължения, произтичащи от участието му в системата на датата на откриване производството по несъстоятелност.

(3) Откриване на производство по несъстоятелност спрямо участник в системата не засяга задължението на системата да обработи и извърши сетълмент на подадените от този участник нареждания за регистриране на прехвърляне, както и валидността и противоположността срещу трети лица на такива нареждания, ако те са били приети от системата в съответствие с нейните правила:

1. преди момента на откриване производството по несъстоятелност;

2. в момента на откриване производството по несъстоятелност и след този

момент, ако нарежданията за регистриране на прехвърляне са били извършени на датата на откриване производството по несъстоятелност, при условие че откриването на производство по несъстоятелност не е било известно на Централния депозитар и че участниците в системата, чиито нареждания са засегнати, могат да докажат, че откриването на производство по несъстоятелност не им е било известно от уведомления по ал. 7 и 8 или по друг начин.

(4) Забранено е обратно преизчисляване на взаимни вземания и задължения на участници в системата.

(5) Откриване на производство по несъстоятелност спрямо участник в системата не засяга правата върху предоставено от този участник обезпечение в полза на друг участник в системата или на друго лице във връзка с неговото участие в тази система. Правата за принудително изпълнение и предявяване на права към предоставеното обезпечение също остават незасегнати.

(6) Обезпечението, предоставено от участник в системата в полза на друг участник в системата или на друго лице във връзка с неговото участие в тази система, не може да бъде обект на конфискация и принудително изпълнение.

(7) Ако съдът изпрати уведомление до Централния депозитар за откриване производство по несъстоятелност спрямо участник в оперирана по реда на този закон система, Централният депозитар е длъжен своевременно да уведоми за това обстоятелство всички други участници в системата.

(8) (*) Ако до Централния депозитар е подадено уведомление за откриване производство по несъстоятелност спрямо участник в оперирана съгласно законодателството на друга държава - членка на Европейския съюз, система и този участник има своето седалище, клон или място на стопанска дейност в Република България, Централният депозитар е длъжен да уведоми за това обстоятелство компетентните органи на отделните държави - членки на Европейския съюз, на които по законодателството на съответните държави е предоставена такава функция."

§ 6. В Закона за банковата несъстоятелност (обн., ДВ, бр. 92 от 2002 г.; изм., бр. 67 от 2003 г., бр. 36 от 2004 г.) в чл. 8 се създават ал. 3 и 4:

"(3) Отнемането на лицензията на банка от Централната банка на основание чл. 21, ал. 2 от Закона за банките не възпрепятства използването на наличните към момента на отнемане на лицензията средства по сметка на банката, водена в система за брутен сетълмент в реално време с оглед изпълнение задълженията на тази банка, произтичащи от участието ѝ в платежната система в деня на отнемане на лицензията, но по-късно от момента на нейното отнемане.

(4) Отнемането на лицензията на банка на основание чл. 21, ал. 2 от Закона за банките не произвежда обратно действие върху правата и задълженията на банката, произтичащи или свързани с участието ѝ в платежната система преди момента на отнемането на лицензията."

§ 7. В Закона за банките (обн., ДВ, бр. 52 от 1997 г.; доп., бр. 15 от 1998 г.; изм., бр. 21, 52, 70 и 89 от 1998 г., бр. 54, 103 и 114 от 1999 г., бр. 24, 63, 84 и 92 от 2000 г., бр. 1 от 2001 г., бр. 45, 91 и 92 от 2002 г., бр. 31 от 2003 г., бр. 19 от 2005 г.) в чл. 1, ал. 2 т. 10 се изменя така:

"10. издаване и администриране на електронни платежни инструменти по смисъла на Закона за паричните преводи, електронните платежни инструменти и платежните системи;".

§ 8. В Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност (обн., ДВ, бр. 55 от 2003 г.;

попр., бр. 59 от 2003 г.; изм., бр. 107 от 2003 г., бр. 39 и 52 от 2004 г.) в приложението в т. 1 накрая се поставя запетая и се добавя "както и дейност като системен оператор на платежни системи".

§ 9. Банките, които до влизането в сила на закона имат разрешение да извършват сделки по издаване и управление на банкови карти, могат без допълнително разрешение да извършват всички сделки по издаване и администриране на електронни платежни инструменти.

§ 10. Изпълняващите институции, посредническите институции, издателите на ЕПИ, системните оператори и участниците в платежни системи, функциониращи към датата на влизане в сила на закона, както и всички други задължени по закона лица са длъжни в срок до 6 месеца от датата на влизането му в сила да приведат в съответствие с него своите правоотношения с трети лица, възникнали преди влизането в сила на закона.

§ 11. Този закон влиза в сила 6 месеца от обнародването му в "Държавен вестник" с изключение на разпоредбите на чл. 18, ал. 1, т. 2, ал. 2 и 3, чл. 19, ал. 3, чл. 22, 23, 24, чл. 41, ал. 4 и 6, чл. 67, ал. 3 и 5, както и разпоредбите на чл. 109б, ал. 2 и на чл. 109в, ал. 8 от Закона за публичното предлагане на ценни книжа, които влизат в сила от датата на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз.

Законът е приет от XXXIX Народно събрание на 24 март 2005 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

Преходни и Заключителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА ЗАЩИТА НА ПОТРЕБИТЕЛИТЕ

(ОБН. - ДВ, БР. 99 ОТ 2005 Г., В СИЛА ОТ 10.06.2006 Г.)

§ 34. Законът влиза в сила 6 месеца след обнародването му в "Държавен вестник", с изключение на чл. 3, ал. 3, чл. 159 и 160, които влизат в сила от датата на присъединяването на Република България към Европейския съюз.

Преходни и Заключителни разпоредби
КЪМ АДМИНИСТРАТИВНОПРОЦЕСУАЛНИЯ КОДЕКС

(ОБН. - ДВ, БР. 30 ОТ 2006 Г., В СИЛА ОТ 12.07.2006 Г.)

§ 142. Кодексът влиза в сила три месеца след обнародването му в "Държавен вестник", с изключение на:

1. дял трети, § 2, т. 1 и § 2, т. 2 - относно отмяната на глава трета, раздел II "Обжалване по съдебен ред", § 9, т. 1 и 2, § 11, т. 1 и 2, § 15, § 44, т. 1 и 2, § 51, т. 1, § 53, т. 1, § 61, т. 1, § 66, т. 3, § 76, т. 1 - 3, § 78, § 79, § 83, т. 1, § 84, т. 1 и 2, § 89, т. 1 - 4, § 101, т. 1, § 102, т. 1, § 107, § 117, т. 1 и 2, § 125, § 128, т. 1 и 2, § 132, т. 2 и § 136, т. 1, както и § 34, § 35, т. 2, § 43, т. 2, § 62, т. 1, § 66, т. 2 и 4, § 97, т. 2 и § 125, т. 1 - относно замяната на думата "окръжния" с "административния" и

замяната на думите "Софийския градски съд" с "Административния съд - град София", които влизат в сила от 1 март 2007 г.;

2. параграф 120, който влиза в сила от 1 януари 2007 г.;

3. параграф 3, който влиза в сила от деня на обнародването на кодекса в "Държавен вестник".

Преходни и Заключителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА КРЕДИТНИТЕ ИНСТИТУЦИИ

(ОБН. - ДВ, БР. 59 ОТ 2006 Г., В СИЛА ОТ 01.01.2007 Г.)

§ 36. Законът влиза в сила от деня на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз, с изключение на § 35, т. 2, която влиза в сила от деня на обнародването на закона в "Държавен вестник".

Допълнителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ПАРИЧНИТЕ
ПРЕВОДИ, ЕЛЕКТРОННИТЕ ПЛАТЕЖНИ ИНСТРУМЕНТИ И ПЛАТЕЖНИТЕ СИСТЕМИ

(ОБН. - ДВ, БР. 16 ОТ 2008 Г.)

§ 10. Този закон въвежда разпоредбите на чл. 36 от Директива 2005/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета за предотвратяване използването на финансовата система за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризъм.

§ 11. В тримесечен срок от влизането в сила на този закон дружествата, които извършват налични парични преводи, подават до БНБ заявление за издаване на лиценз. Дружество, което не подаде заявление в срока по изречение първо или получи отказ по чл. 26в, няма право да извършва дейност по налични парични преводи.

Релевантни актове от Европейското законодателство

ДИРЕКТИВА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА 2000/46/ЕО от 18 септември 2000 година относно предприемането, упражняването и надзора над дейността на институциите за електронни пари

ДИРЕКТИВА 98/26/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 19 май 1998 година относно окончателността на сетълмента в платежните системи и в системите за сетълмент на ценни книжа

ДИРЕКТИВА 97/5/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ от 27 януари 1997 година относно презграничните кредитни преводи